

Maulana Azad National Urdu University

Department of Persian & Central Asian Studies

M.A. Semester - IV Examination April-May 2026

Paper Code:MAPR203CCT

Classical Persian Poetry-II

پرچہ: نظم فارسی کلاسیک۔ ۲

ہدایات:

یہ پرچہ سوالات تین حصوں پر مشتمل ہے۔ تمام حصوں سے سوالوں کا جواب دینا لازمی ہے۔ حصہ اول میں 10 لازمی سوالات ہیں جو کہ معروضی سوالات / خالی جگہ پر کرنا / مختصر جواب والے سوالات ہیں۔ ہر سوال کا جواب لازمی ہے۔ ہر سوال کے لیے 1 نمبر مختص ہے۔

(1x10=10 Marks)

حصہ دوم میں 8 سوالات ہیں۔ اس میں طالب علم کو کوئی 5 سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کے لیے 6 نمبر مختص ہیں۔

(6x5=30 Marks)

حصہ سوم میں 5 سوالات ہیں۔ اس میں طالب علم کو کوئی 3 سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کے لیے 10 نمبر مختص ہیں۔

(3x10=30 Marks)

حصہ اول

۱۔ سوالهای زیر را پاسخ بدهید۔

- i. نظامی گنجوی بہ چه چیزی مشهور است؟
(الف) رباعیات (ب) غزل (ج) خمسه (د) قصیدہ
- ii. فردوسی چند سال برای سرودن شاهنامه زحمت کشید؟
(الف) 10 سال (ب) 20 سال (ج) 30 سال (د) 40 سال
- iii. مولانا رومی در کدام شهر درگذشت؟
(الف) شیراز (ب) قونیه (ج) بلخ (د) تبریز
- iv. کتاب اسرارنامه از آثار کدام شاعر است؟
(الف) عطار (ب) سعدی (ج) فردوسی (د) نظامی
- v. شاهنامه فردوسی در کدام سروده شده است؟
(الف) بحر رجز (ب) بحر هزج (ج) بحر رمل (د) بحر متقارب
- vi. سعدی شیرازی در کدام قرن زندگی می کرد؟
(الف) پنجم (ب) چهارم (ج) هفتم (د) هشتم

vii. مثنوی معنوی چند دفتر دارد؟

الف) چهار ب) پنج ج) شش د) هفت

viii. شاهنامه بیشتر در باره چه موضوعی است؟

الف) عرفان ب) تاریخ و اساطیر ایران ج) عشق د) فلسفه

ix. در 'منطق الطیر' اسم پادشاه پرنده گان چیست؟

الف) سیمرغ ب) کبوتر ج) گنجشک د) شاهین

x. این شعر مال کیست؟

کار پاکان را قیاس از خود مگیر گر چه ماند در نوشتن شیر و شیر
الف) نظامی گنجوی ب) فریدالدین عطار ج) شیخ سعدی د) مولانا رومی

حصة دوم

۲- خلاصه داستان بقال و طوطی و اهم نکات آن را بنویسید.

۳- خصائص بوستان سعدی را بیان کنید.

۴- اهمیت خمسه نظامی در ادبیات فارسی را بیان کنید.

۵- تشریح کنید:

چون فرو دانی به وادی طلب پیش از آید هر زمانی صد تعب

صد بلا در هر نفس آنجا بود طوطی گردون مگس آنجا بود

۶- صنف مثنوی را معرفی کنید و انواع مثنوی را با امثال بنویسید.

۷- احوال زندگی فردوسی را بنویسید.

۸- اشعار زیر را توضیح دهید:

نخستین بار گفتش کز کجائی بگفت از دار ملک آشنائی

بگفت آنجا در صنعت چه کوشند بگفت اندوه خرن دو جان فرو شند

۹- اشعار زیر را تشریح کنید:

نگنجد کرمهای حق در قیاس چه خدمت گزار دزدان سپاس

خدایا تو این شاه درویش دوست که آسایش خلق در ظل اوست

حصة سوم

۱۰- اشعار زیر را توضیح دهید و اهم نکات آن را بیان کنید.

یکی دیدم از عرصه رودبار که پیش آمدم بر پلنگی سوار

چنان هول از انحال بر من نشست که تر سیدم پای رفتن به بست

تبسم کنان دست بر لب گرفت که سعدی مدار این چه دیدی شگفت

- تو هم گردن از حکم داور مپیچ
 چه خسرو بفرمان داور بود
 محالست چون دوست دارد ترا
 ۱۱- باحواله اشعار زیر را توضیح بدهید۔
- که گردن نه پیچد ز حکم تو هیچ
 خدایش نگهبان و یاور بود
 که در دست دشمن گذارد ترا
 وز جداییها شکایت می کند
- کز نیستان تا مرابریده اند
 سینه خواهم شره شره از فراق
 هر کسی کو دور ماند اصل خویش
 تا بگویم شرح درد اشتیاق
- من بهر جمعیتی نالان شدم
 باز جوید روزگار وصل خویش
 جفت خوش حالان و بد حالان شدم
 جفت خوش حالان و بد حالان شدم
- هر کسی از ظن من شد یار من
 وز درون من نجست اسرار من
 ۱۲- خلاصه 'هفت خوان رستم' را بنویسید و خصائص شاهنامه فردوسی را بررسی کنید۔
- ۱۳- زندگی و شخصیت عرفانی عطار نیشاپوری را بیان کنید و آثار مهم او را معرفی نمایید۔
- ۱۴- کتاب مثنوی معنوی مولانا رومی چه جایگاهی در ادبیات عرفانی فارسی دارد؟

